

SAVEZ IZVIĐAČA HRVATSKE

OSNOVE ZA RAD DOBNE SKUPINE
IZVIĐAČA

Veljača 2000.

ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI

Polazeći od općih odgojno – obrazovnih ciljeva skautskog pokreta, a sukladno s temeljnim principima, skautskom metodom i specifičnostima sadržaja izviđačkog – skautskog programa, ovdje se postavljaju načini izbora odgojno – obrazovnih ciljeva i načina njihovog ostvarenja za najmlađu kategoriju našeg članstva – IZVIĐAČE mlađe dobi.

Savez izviđača Hrvatske kao odgojno – obrazovne ciljeve postavlja rezultate koje dijete, kroz više područja osobnog razvoja, može dostići savladavanjem izviđačkog programa koji je predviđen za tu dobnu skupinu članstva. Oni slijede isti odgojno – obrazovni put generalno postavljen u skautskom pokretu, kako bi se osigurao stalan, postupan i lagan prijelaz iz jedne u drugu dobnu skupinu, ka usvajanju pozitivnih ljudskih osobina i razvoju svih osobnih potencijala djeteta.

Po preporuci Svjetskog skautskog pokreta (WOSM) u određivanju odgojno – obrazovnih ciljeva i načina njihovog ostvarenja, svaka nacionalna organizacija – članica, postavlja osnovne pravce njihovog ostvarenja u svim oblastima osobnog razvoja djeteta.

U Savezu izviđača Hrvatske, ostvarivanjem ovog programa kod članova ove dobne skupine nastojat ćemo dostići njihov:

- **FIZIČKI RAZVOJ** – kao postaja nje odgovornim za rasti djelovanje svog vlastitog tijela a kroz:
 - svijest i spoznaju o vlastitom fizičkom rastu,
 - prepoznavanje svojih potreba
 - održavanje svog zdravlja i higijene
 - postizanje okretnosti i spretnosti

- **UMNI RAZVOJ** – kao razvoj djetetovih sposobnosti da misli, inovira i upotrebljava informacije na svojstven način kako bi se prilagodio novoj situaciji, a kroz:
 - prikupljanje informacija
 - procisiranje i analiziranje informacija
 - rješavanje problema

- **OSJEĆAJNI RAZVOJ** – kao usvajanje koncepta međuovisnosti s drugima i razvijanje sposobnosti za suradnju i vođenje, a kroz:
 - sudnose i komuniciranje s drugima
 - suradnju i vođenje
 - solidarnost i služenje

- **DUHOVNI RAZVOJ** – kao postizanje dubljeg znanja i razumijevanja duhovnog nasljeđa vlastitog društva, otkrivanjem duhovne stvarnosti koja daje smisao životu i vodi ka zaključku o svakodnevnom životu pojedinca, istovremeno poštujući duhovni izbor drugih, a kroz:
 - poticanje dobrodušnosti

- promišljanje prirode
 - promišljanje čuda i umnosti stvaranja
 - rad na unapređenju sebe i svijeta
 - molitvu i promišljanje
 - otkrivanje duhovnosti
- RAZVOJ KARAKTERA – kao prepoznavanje odgovornosti prema sebi i svom pravu na razvoj, učenje i rast u traženju sreće, istovremeno poštujući druge. Kao učenje vlastitog potvrđivanja, donošenja vlastitih odluka, postavljanje ciljeva i prepoznavanja neophodnih koraka ka njihovom dostizanju, a kroz:
 - stvaranje osobnog identiteta
 - razvijanje samostalnosti
 - poticanje posvećenosti i požrtvornosti

U ostvarivanju svih ovih područja osobnog razvoja djeteta, a prema postavljenim odgojno – obrazovnim ciljevima u Savezu izviđača Hrvatske, programski sadržaji rada trebaju biti formulirani kao:

- znanje koje treba postići – (ZNATI)
- vještine koje treba usvojiti – (ČINITI)
- stavovi koje treba razviti – (BITI)

OSNOVE RADA IZVIĐAČA

ORGANIZIRANOST DOBNE SKUPINE

- **ČLANSTVO**

Članovi organizacije u dobi od 12 do 15 godina (viši razredi osnovne škole) spadaju u kategoriju mlađih izviđača.

U ovoj dobnoj kategoriji radne skupine u pravilu su organizirane odvojeno s obzirom na spol. Članovi nose jedinstven naziv IZVIĐAČ, a prema spolu nose naziv izviđač za dječake, a planinka za djevojčice.

Članom družine i patrole izviđača može poststi i dijete te dobi bez obzira da li je ranije bilo u članstvu izviđačke organizacije. U tom slučaju mora proći pripremno razdoblje upoznavanja ciljeva, zavjeta, ustrojstva i programa Saveza. Prelaskom te faze član dobiva ČLANSKI ZNAK kojeg nosi na odori .

- **ORGANIZACIJSKA FORMA**

Organizirani su u patrolama koje mogu brojiti oko 10 članova. Približno su istog uzrasta, kako bi ujednačeno mogli savladavati program.

Patrola je temeljna odgojno-radna skupina mlađih izviđača.

Dvije ili više patrola mlađih izviđača u pravilu se udružuju u družinu mlađih izviđača. Družina specijaliziranih jedinica izviđača pomoraca i porječana zove se posada.

Družina svoju aktivnost ostvaruje u udruzi izviđača kao široj obitelji svih kategorija člansiva. No, zbog uvjeta dislociranosti i nedostatka ljudskih i materijalnih resursa za obimniji rad, družina može biti prisajedinjena udruzi izviđača izvan svog mjesta djelovanja kroz koju onda osivaruje pravnu osobnost i punije uvjete rada na programu.

Temeljeći naš rad na pedagoškom sustavu koedukacije družine mlađih izviđača u pravilu su mješovite po spolu.

- **OBILJEŽJA**

Patrola izviđača ima svoje ime koje odabiru sami članovi prema duhu patrole.

Patrola ima svoju zastavu, prema Pravilniku Saveza, na kojoj je ime i znak patrole.

Družina ima ime, znak i zastavu izrac~enu prema Pravilniku Saveza.

VODENJE PATROLE I DRUŽINE IZVIĐAČA

Patrolu organizacijski predvodi i koordinira vođa patrole - (mentor) koji nije mlađi od 16 godina. Vođa patrole treba biti stručno osposobljen tako da stekne uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje patrole mlađih izviđača. On je odgovoran za programski rad patrole. Njemu pomaže mlađi pomoćnik iz patrole zamjenik vođe ili predvodnik, koji se obučava i na putu je kao stručnoj osposobljenosti za vođnje patrole.

Sve odluke oko sprovođenja programa, patrola donosi kao cjelina. Članovi u patroli dijele dužnosti koje omogućuju funkcioniranje patrole, ali su ujedno i pedagoške aktivnosti razvijanja sposobnosti i odgovornosti među članovima: blagajnik, ekonom, ljetopisac, referent za sport, za kulturu itd.

Družinu predvodi punoljetna, mlađa osoba - vođa družine. On (ona) je stručno osposobljen tako da je stekao uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje družine izviđača, a potrebno je da ima i odgovarajuću licencu Saveza za rad s tom kategorijom. Uputno je da ima i instruktorski naziv u Savezu.

Starješina družine je odrasla osoba koja svojim životnim i pedagoškim iskustvom pomaže život družine, ostvarenje njenih programskih zadataka, ali prvenstveno odgojnu i etičku razinu rada članova. Kontaktira s javnošću i roditeljima.

Družina kao ustrojstveni oblik udruge izviđača ima svoju Upravu, Skupštinu i Savjet.

Upravu družine mlađih izviđača čine vođa družine, njegov pomoćnik, predvodnici patrola, starješina družine, blagajnik i ekonom družine, te eventualne druge osobe čije funkcije družina ocjenjuje neophodnima u podršci programskom radu. Uprava i vođa družine operativno vode družinu između dvije Skupštine.

Skupštinu družine čine svi članovi družine. Njom rukovodi izabrano predsjedništvo za pojedinu sjednicu. Sastaje se najmanje jednimi godišnje radi

rasprave o programskim izvještajima i planovima rada družine, kao i pitanjima važnim za život družine. Odluke koje ne stvaraju financijsko-materijalne obveze podložne zakonskoj regulativi i ne zadiru ozbiljno u sigurnost rada članova, donose svi prisutni članovi.

Savjet družine čine roditelji članova, prijatelji organizacije, te odrasli članovi udruge. Članovi Savjeta svojim iskustvom, osobnim ugledom i imovinom pomažu u materijalnofinancijskoj realizaciji programa, kao i u očuvanju pozitivnog odgojnog ambijenta u radu djece i mladeži.

SAVLADAVANJE PROGRAMA

Razvijajući BP-ovu ideju odgojnog i samoobrazovnog rada s mladima utemeljenu na življenju grupe u prirodi, i rad ove kategorije najvećim svojim dijelom okrenut je ambijentu prirode i sadržajima koje ona pruža.

To je specifični, izvorno skautski model svestranog razvoja i potvrđivanja mlade osobe uz povoljne utjecaje okruženja prirode i skladne ljudske zajednice. U prirodi čovjek uopće, a mladi čovjek uz pomoć odraslih u izviđačkoj organizaciji i pomoć programa, može ostvariti najiskreniji kontakt s Bogom, sa svojom duhovnošću razumnog bića.

Savladvanjem Programa uz primjenu skautskih Principa, pridržavanjem Zavjeta i Zakona izviđača, pomaže se njihov fizički, umni, osjećajni, društveni, duhovni i karakterni razvoj u važnoj fazi njihovog odrastanja.

Mlađi izviđači kao dobna skupina koja izlazi iz doba djetinjstva u razdoblje gdje osim igre teži i dubljoj doživljajnoj spoznaji svoje okoline, na tragu već otkrivene ljubavi ka prirodi, življenju u njoj, punini života svog malog izviđačkog društva, nastavlja učenje uz sve veće sudjelovanje u izviđačkim aktivnostima. To je i moguće u maloj grupi kakva jest izviđačka patrola.

Program je podijeljen na OPĆI kojeg prolaze svi članovi, te POSEBNI koji se savladava prema interesu svakog člana pojedinačno, i kao dopuna općem programu.

OPĆI program obuhvaća 3 stupnja znanja: 1. list "Brončani javor", 2. list - "Srebrni javor" i 3. list - "Zlatni javor", koje članovi savladavaju u pravilu po jedan tijekom jedne godine.

Stupnjevanošću općeg programa i u ovoj kategoriji omogućava se stimulativnije i temeljitije napredovanje člana u znanju i vještini sukladno rastu njegovih fizičkih i mentalnih sposobnosti, te spremnosti za sve samostalnije aktivnosti u prirodi.

Potrebno je da član ostvari 75-80% zahtjeva da bi mu se priznao pojedini stupanj znanja.

POSEBNI program čine vještastva, a služi kao dopuna, proširenje i produbljenje općeg programa. On daje mogućnosti za ispoljavanje i ostvarivanje specifičnih pojedinačnih sklonosti i interesa pojedinih članova, te se ostvaruje prvenstveno kao izborni program.

U radu patrola potrebno je zato prakticirati širi krug aktivnosti kako bi se zadovoljilo te specifične, individualne interese. Svojim osobnim izborom i radom, uz

podršku voditelja ili instruktora, izviđač pojedinačno ili u grupi formiranoj oko specifičnog, posebnog interesnog sadržaja, izvan rada na općem programu, radit će na programu vještara.

Te posebne programske aktivnosti mogu obuhvaćati široki spektar znanja, ali su prvenstveno usmjerene produbljenju znanja i djelovanja u području izviđačke vještine življenja u prirodi, a proširuju se i na podizanje spretnosti unutar djetetovog svakodnevnog života i okruženja.

Rad na "vještarsvima" treba nastojati povezati sa sadržajem rada u pojedinom "listu" iz općeg programa rada. U organiziranju savladavanja "vještara" voditelj vodi računa o individualnim sklonostima svakog člana, i pomaže mu zadavanjem posebnih zadataka. Član se za osvajanje "vještara" koristi i kućnim pripremama, istraživanjima, uvježbavanjima i izvan sastanka.

Znanje za pojedino "vještarsvo" izviđač može steći i izvan izviđačke organizacije, u drugim sredinama, ali prikaz znanja i sposobnosti iz pojedinog "vještara" treba ostvariti pred svojom patrolom i voditeljem.

Za savladana "vještarsva" izviđači dobivaju oznake koje nose na svojoj izviđačkoj odori.

Vještarsva su podijeljena po srodnosti, te po složenosti s obzirom na dob članova. Članovi uz svaki List savladavaju i vještarsva. Minimalno uz 1. List - 1 vještarsvo, uz 2. List još 2, te uz 3. List još 3 vještarsva iz različitih grupa.

Novi članovi imaju mogućnost kraćeg upoznavanja sa osnovnim značajkama izviđačke organizacije i skautskog pokreta uopće, zavjetom izviđača, te s programskim sadržajima za mlađu kategoriju članstva. Novi članovi u jednom kraćem pripremnom razdoblju savladavaju predviđeni program, nakon čega mogu polagati Zavjet i u potpunosti se uključiti u rad patrole. Za usvojeno pristupno znanje novi član dobiva ČLANSKI ZNAK.

Članu koji je iskazao primjerno ponašanje i sudjelovanje u aktivnostima, savladao više od 80% zahtjeva sva 3 lista, ostvario još najmanje 3 vještarsva iznad predviđenog broja, može se dodijeliti nagradna značka - "Izviđački sokol".

Za stručno sprovođenje programa odgovoran je vođa patrole (kao mentor). U tome mu pomažu vođa i starješina družine, Instruktori, ostali odrasli i stručno osposobljeni članovi udruge.

OBLICI RADA

Aktivnosti ove kategorije članstva orjentirane su pretežno na praktičnu izvedbu u ambijentu prirode. Svi oblici aktivnosti kao završnu fazu uglavnom postavljaju provjeru naučenog kroz sprovedbu u prirodi.

⊗ Sastanci

su oblik redovitog okupljanja patrole radi prorade programa, dogovora i pripreme za akciju. Na patrolnom sastanku se može proradivati i neke dijelove programa uz pomoć iskusnog starijeg člana (programskog instruktora). Sastanci se odvijaju u vedroj atmosferi, uz aktivno sudjelovanje svih članova.

⊗ Kružok

je rad na proradi programa (najčešće uvježbavanje vještara) u maloj grupi (2-3 člana), a prema iskazanom interesu članova. To je također i oblik dopunskog rada s novim članovima, ili članovima koji su zbog objektivnih razloga propustili proradu djelova programa.

⊗ Družinski sastanak

je oblik rada na savladavanju manjih programskih cjelina koje se mogu podudarati u cijeloj družini, a potrebna je stručna i pripremljena osoba iz, ili izvan, organizacije (na primjer predavanje o bolestima ovisnosti i sl.). Na tom sastanku se obavlja dogovor i priprema zajedničkih akcija i aktivnosti družine.

⊗ Izleti

Patrole i družine, a rijeđe i čitave udruge zajedno, važan su oblik praktičnog savladavanja programa uprirodi. Programski su dobro i precizno pripremljeni, a sprovodi ih stručno osposobljeni voditelj. Izlet je značajna doživljajna komponenta u radu mladih članova. Višednevni izlet s noćenjem u prirodi - bivak sprovodi se uz još temeljitiju pripremu i pratnju instruktora.

⊗ Zimovanja, logorovanja

su tradicionalne izviđačke aktivnosti boravka u prirodi od 5 do 20 dana. To su aktivnosti na kojima se patrola uklapa u zajednički život svoje šire izviđačke obitelji - udruge izviđača. Logorovanje je najvažnija programska akcija tijekom godine zbog velikih mogućnosti u praktičnom programskom radu u ambijentu prirode, ali posebnu važnost ima upravo zbog duljine istovremenog, zajedničkog boravka članova, čime se znatno povećava mogućnost pozitivnog odgojnog utjecaja.

O temeljitoj i preciznoj organizaciji ovih akcija posebno se vodi računa shodno Pravilniku Saveza, za što je predviđena i opširna dokumentacija.

⊗ Natjecanja

su veoma privlačan oblik aktivnosti s praktičnom primjenom naučenog. Održavaju se na svim razinama organiziranja, od udruge do SIH-a. U pravilu se organiziraju po općim programskim temama kretanja i življenja u prirodi, sa svestranim prikazom usvojene stručnosti (iz prve pomoći, čvorova, topografije, signalizacije, pripreme jela itd.), kao i u sportskim vještinama. Kod natjecanja se ističe važnost izviđačke-skautske etičnosti, stimulira se i ostvarivanje dobrih normi u prikazanoj vještini i znanju, ali ne puki plasmanski prestiž.

⊗ Humanitarna i duhovna djelatnost

Duhovnost, izražena principom "dužnosti prema Bogu", posebno manifestirana kodeksom ponašanja sukladno Božjim zapovjedima, izviđačkim zakonima i zavjetu, snažna je potpora duhovnog razvitka mlade osobe. Specifične akcije i suradnja s religijskim ustanovama u toj su funkciji.

Važna dimenzija izviđačkog rada u skladu s principom "dužnosti prema drugima, jesu akcije razvijanja aktivnog i odgovornog odnosa prema drugim ljudima, naročito onima koji trebaju pomoć, u lokalnoj ali, i široj zajednici. Posebno se, kroz sustav izviđačkih priznanja i odlikovanja, razrađuje način stimuliranja individualnih napora pojedinca u sprovođenju ovakvih aktivnosti.

⊗ Druge programske akcije

koje pokrivaju ostale djelove programskih sadržaja kao ekološke, radne aktivnosti za pribavljanje sredstava, svečanosti, kvizovi, priredbe, kulturne, zabavne, sportske akcije, akcije međunarodne skautske suradnje i razmjene, jamboreei, smotre, zborovanja itd.

Sve su to akcije koje i u stručnom i u psihofizičkom smislu doprinose svestranom razvoju mlade osobe. Navedene se akcije najvećim dijelom sprovode učešćem patrole. Aktivnosti iz ove grupe uglavnom su velike s obzirom na broj učesnika, a mnoge su i na međunarodnoj razini, pa se kroz taj oblik posebno razvija duh skautskog bratstva, razumijevanje među narodima, tolerancija i međunarodni mir.

METODE RADA

Važna metoda rada patrolne jest stalna aktivnost praktična primjena naučenog.

Sustav postupnog samo-obrazovanja članova iskazan je kao učenje kroz aktivnost i rad. Učenje uz rad kod mlađih izviđača važno je kao edukativni i odgojni metod. Aktivnosti unutar izviđačke organizacije za dijete tako postaje put u osobno iskustvo i razvoj.

Aktivnost se najvećim dijelom sprovodi na otvorenom u prirodi, što je i najbolje okruženje za rad s djecom.

U patroli su svi aktivni, dijeleći među sobom sva zaduženja i poslove, bilo privremene, povremene, ili stalne, kako bi patrola što bolje djelovala, a djeca razvila sposobnosti i odgovornosti u radu. Stalnom i postupnom aktivnošću u maloj grupi (patrola), gdje dijete dolazi do izražaja i kao individua, rad se temelji na zakonima i zavjetu izviđača čime se dijete uvodi u upoznavanje određenih pravila ponašanja koja vrijede u ljudskoj zajednici i po kojima ona harmoničnije živi.

Štoviše, aktivnostima pomoći i služenja zajednici i drugim ljudima koji su u potrebi, od tih prvih koraka dijete razvija ' osjećaj za svoje bližnje i svoju društvenu okolinu.

Stupnjevanost programa omogućuje stabilnu, ostvarivu i stimulativnu mjeru napredovanja djeteta u njegovom kreativnom odgoju i obrazovanju kroz ostvarivanje izviđačkih sadržaja.

U ovoj dobnoj skupini osim savladavanja programa u patroli kao cjelini, još intenzivnije se počima primjenjivati i rad na programu u manjim skupinama, ekipama, shodno potrebi pojedinih aktivnosti i sklonostima samih članova, ili pojedinačno na posebnom programu.

Život grupe ili duh patrolne koji se osjeća u ukupnom radu s djecom od izuzetne je važnosti, on je ključ privlačnosti za članove u bilo kakvoj izviđačkoj aktivnosti. Taj "duh patrolne" dovodi u život sve elemente izviđačke metode.

Uloga i potpora odraslih voditelja u radu patrolne i družine izviđača veoma je važna, jer omogućuje stručnost i svrhovitost učenja, te usmjeravajući odgojni poticaj i zaštitu. U pogledu sigurnosti ona je i zakonski osnovana.

Suradnjom s drugim patrolama u družini uspostavlja se tzv. patrolni sustav preko kojeg djeca ulaze u život šire grupe, i na kraju do izviđačke udruge kao zajednice svih kategorija, svojevrsne izviđačke obitelji.

U radu ove dobne skupine koristit ćemo i druge primjerene methodske oblike kao: pjesmu, razgovor, diskusiju, promatranje, uočavanje i pamćenje predmeta, prikazivanje filmova i dijafilmova, demonstraciju događaja, rad na tekstu, crtanje i ručni rad, uvježbavanje i provjeru stečenog znanja i vještine.

EVIDENCIJA ČLANSTVA I AKTIVNOSTI

Evidencija osnovnih podataka o članu i njegovom programskom napredovanju vodi se u Patrolnoj knjizi izviđača. Tu evidenciju vodi predvodnik uz pomoć nekog od članova.

Svaki član ima svoju radnu bilježnicu kao osobnu evidenciju programskog napredovanja sa popisom svih zahtjeva za pojedini stupanj znanja.

Družina izviđača ima svoju družinsku knjigu i ljetopis u kojoj se bilježe sve važnije aktivnosti izviđača, što ostaje trajna uspomena zajedničkih doživljaja i postignuća te male skupine djece.

Svi podaci o registraciji člana, plaćenju članarini, kao i o eventualnim pohvalama, nagradama i stručnoj osposobljenosti, bilježe se u članskoj iskaznici koju izdaje Savez.

PODRUČJA PROGRAMSKOG SADRŽAJA LISTOVA IZVIĐAČA

1. IZVIĐAČKI POKRET

- Svjetski skautski pokret
- Izviđačka organizaciji Hrvatske

2. RAZVOJ DUHOVNIH VRIJEDNOSTI

3. NAŠA DOMOVINA, NJENI LJUDI I KRAJEVI

Život u prirodi

4. IZLETNIŠTVO, ORJENTACIJA I KRETANJE KROZ PRIRODU

5. IZVIĐANJE I TRAGANJE

6. TEHNIKA IZLETNIŠTVA I LOGOROVANJA

7. SIGNALIZACIJA I VEZA

8. PREHRANA U PRIRODI

9. METEOROLOGIJA I ZAŠTITA OD PRIRODNIH NEPOGODA

10. BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVUET

11. EKOLOGIJA I ZAŠTITA PRIRODE

12. TJELESNA KULTURA I ZDRAVUE

13. RAD I ŠTEDNJA

14. KULTURNO-ZABAVNE AKTIVNOSTI

OPSEG PROGRAMA KATALOG ZNANJA IZVIĐAČA

1. IZVIĐAČKI POKRET:

- Svjetski skautski pokret
 - _ **Obrazovni zadaci**

Naučiti osnovne podatke iz života Baden Powella, osnivača skautskog pokreta. Upoznati osnovne činjenice o rasprostranjenosti skautizma. Naučiti skautski pozdrav i skautski moto. Upoznati obilježja WOSM-a, značenje riječi naziva i njegovo sjedište. Sudjelovati s patrolom u obilježavanju rođendana BP-a (Thinking day). Upoznati 1 nacionalnu organizaciju skauta. Zajedno s patrolom ostvariti kontakt sa nekim skautom ili skautima iz svijeta.
 - _ **Odgojni zadaci**

Kroz upoznavanje skautskog pokreta i ideje skautizma u svijetu, poticati upoznavanja drugih ljudi i kultura, međusobno razumijevanje i zbližavanje na plemenitim osnovama skautskih načela.
- Izviđačka organizacija Hrvatske
 - _ **Obrazovni zadaci**

Naučiti Zavjet izviđača, njegovo značenje i smisao u životu. Upoznati izviđačku odoru i njeno pravilno nošenje. Upoznati osnovne pojmove o SIH-u. Upoznati Zakoni izviđača i njihovo značenje. Naučiti himnu SIH-a, te izgled i značenje njegovog amblema. Upoznati povijest svoje izviđačke jedinice. Upoznati izviđače iz drugih jedinica u SIH-u. Naučiti raspored članstva po dobnim skupinama u SIH-u. Upoznati skautske principe. Upoznati se s osnovnim podacima iz povijesti SIH-a prije i poslije II svje rata.
 - _ **Odgojni zadaci**

Kroz upoznavanje svrhe i djelovanja izviđačke organizacije u Hrvatskoj razviti kod djece razumijevanje i prihvaćanje njegove programske i odgojne uloge, kao dijela skautskog pokreta svijeta.

2. RAZVOJ DUHOVNIH VRIJEDNOSTI · Temeljni principi

- _ **Obrazovni zadaci**

Upoznati se s povodima i tradicijom nekih vjerskih blagdana u svom kraju. Uključiti se s patrolom u obilježavanje nekog vjerskog blagdana. Upoznati svrhu neke pozitivne misli ili molitve pred spavanje. Koristiti u patroli neku prigodnu izreku, poklič ili molitvu pred zajednički obrok i pred počinak. Pri boravku u prirodi promišljati samostalno o njenom smislu i životu čovjeka u harmoniji s njom, te zapisati svoje misli.

Upoznati važniji religijski objekt u svom kraju. Zajedno s patrolom uključiti se u akciju pomoći potrebitima i akciju pomoći svojoj zajednici.

Samostalno ili sa svojom patrolom pomoći u radu nove-mlađe izviđačke jedinice ili družine. U patroli planski poticati razvijanje zdravih navika i higijene kod članova. U patroli sprovoditi vježbe i aktivnosti na ustrajnosti. Razgovarati u patroli o svojim i tuđim osobinama, o zajedničkom ponašanju u organizaciji i u zajednici u kojoj dijete živi.

_ Odgojni zadaci

Kroz upoznavanje i razumijevanje 3 temeljna principa skautizma: 1) Dužnosti prema Bogu, 2) Dužnosti prema drugima i 3) Dužnosti prema sebi, kao osnova građenja duhovnih i vrijednosnih kriterija, razvijati kod djece civilizirano, odgovorno i humano djelovanje u zajedničkom življenju s drugim ljudima. Time pomoći i osobno razvijanje i jačanje pozitivnih osobina karaktera mlade osobe.

3. NAŠA DOMOVINA, NJENI LJUDI I KRAJEVI

_ Obrazovni zadaci

Upoznati geografske karakteristike, stanovništvo i važnija zanimanja užeg zavičaja. Upoznati se sa značenjem neke istaknute osobe iz zavičaja. Upoznati narodnu nošnju svog zavičaja. Naučiti obilježja Republike Hrvatske: grb, zastavu, himnu i glavne blagdane. Poblježe upoznati jedan državni blagdan. Upoznati i običi s patrolom važniju planinu (brdo) u zavičaju.

Upoznati glavne vodotokove u zavičaju-regiji. Poznavati smještaj glavnih ustanova u svom mjestu (općina, vatrogasci, bolnica, kazalište, policija...). Poznavati važniji spomenici kulture u zavičaju, te zajedno s patrolom neke i običi.

Upoznati se s glavnim karakteristikama neke druge Županije u RH. Poznavati narodnu nošnju iz nekog drugog kraja RH.

Poznavati najvažnije činjenice iz povijesti RH. Pripremiti temu o jednom važnijem povijesnom događaju RH. Poznavati važnije rijeke u RH.

_ Odgojni zadaci

Boljim upoznavanjem svoga užeg zavičaja i njegovih osnovnih karakteristika, omogućiti djetetu lakše uklapanje u jedinstvenu cjelinu domovine. Kroz ovaj programski rad razvijati pozitivna patriotska osjećanja.

Život u prirodi

4. IZLETNIŠTVO, ORJENTACIJA I KRETANJE U PRIRODI

_Obrazovni zadaci

Dobro poznavati osobnu opremu za izlet, njeno pripremanje, slaganje i nošenje. Znati pravila kretanja izviđačke grupe u prirodi. Poznavati raspored geografskih strana svijeta. Poznavati kompas, te pronaći pravac Sjevera uz pomoć kompasa. Poznavati planinarsku markaciju i kretanje po njoj. Znati voditi bilješke o pređenom putu u prirodi. Naučiti neke načine orijentacije bez kompasa. Poznavati osnovne karakteristike topo-karte. Znati načine traženja pomoći u prirodi. Sudjelovati u pješačkom izletu s patrolom (družinom) od 5-6 km. Nacrtati jednostavnu skicu terena. Znati orijentirati kartu uz pomoć kompasa. Znati pronaći Sjever noću uz pomoć zvijezde Sjevernjače, sazviježđa Velikog i Malog medvjeda. Znati uz pomoć kompasa u prirodi uzeti azimut i kretati se po azimutu. Nacrtati skicu dijela puta u prirodi. Poznavati razmjer na karti. Poznavati glavne topografske znakove. Znati ucrtati zadatu stazu na topo-kartu. Sudjelovati s patrolom na izletu od 10-20 km. Poznavati opremu patrola za bivač u prirodi. Znati iznalaženje stajne točke na karti uz koordinate i sjecište azimuta. Nacrtati kroki terena. Sudjelovati s patrolom na izletu u otežanim uvjetima (kiša, snijeg, magla). Poznavati osnovne uvjete orijentacije noću. Sudjelovati na izletu s patrolom ili družinom dužine 15-20 km.

_Odgojni zadaci

Ostvarivanjem aktivnog boravka u prirodi razvijati ljubav i sklonost za njenu izvornu ljepotu, te sposobnost i osjećaj za orijentaciju u prostoru, za složenost i zahtjevnost kretanja kroz prirodu.

5. IZVIĐANJE I TRAGANJE

_Obrazovni zadaci

Upoznavati i primjenjivati slobodno ocjenjivanje dužine, težine, vremena i razdaljina. Dati usmeni izvještaj o pređenom putu i osmotrenom objektu. Upoznati maskiranje priručnim sredstvima u prirodi. Naučiti primjenu parnog koraka i uz pomoć njega ocjenjivanje razdaljina u prirodi. Prepoznavati tragove ljudi i vozila na različitom tlu. Prepoznavati tragove rasprostranjenijih životinjskih vrsta. Upoznati tehniku promatranja dvogledom. Neprimjetno se kretati terenom, te izvršiti osmatranje u prirodi. Upoznati i izvršiti osmatranje noću. Izvršiti promatranje teleskopom.

_Odgojni zadaci

Razvijanjem sposobnosti kod mlade osobe za uočavanje svijeta prirode oko sebe u njegovoj cjelini i punini, razvijati njenu sposobnost zapažanja i analitičkog pamćenja.

6. TEHNIKA IZLETNIŠTVA I LOGOROVANJA

_Obrazovni zadaci

Naučiti upotrebu šatora tipa kućice i uvježbati njegovu podizanje i slaganje. Izraditi čvor za maramu. Znati osobnu opremu za logorovanje, njenu pripremu i pakovanje. Poznavati mali alat u kući i radionici, te njegovu upotrebu. Izraditi nekoliko patenata od priručnog materijala u prirodi. Naučiti vezivati čvorove: vrzinu petlju, ambulanti, osmičasti, detektivski, skraćivaljku, ribarski, vatrogasni, mrtvi, kaubojski. Obnoviti poznavanje i upotrebu putnih znakova. Sa svojom jedinicom proboraviti pod šatorom 1. "list" 12-15 dana, 2. "list" 15-20 dana, 3. "list" 20-30 dana. Naučiti upotrebu šatorskog krila. Poznavati mali pionirski alat, rukovanje s njim i njegovo održavanje.

Sudjelovati u izradi patenta za odlaganje malog pionirskog alata. Izraditi i zapaliti vatru u prirodi. Poznavati više vrsti vatri. Sudjelovati u izradi ognjišta uz osiguranje okoline. Učestvovati u izradi nekog logorskog objekta. Poznavati opremu za zimovanje. Upoznati još neke vrste šatora. Izraditi ležaj od priručnog materijala u prirodi. Naučiti nasađivanje i oštrenje sjekirice. Upoznati veliki pionirski alat, njegovo održavanje, te sudjelovati u izradi patenta za njegovo odlaganje. Znati sječi drvo pionirskim alatom. Upoznati se s elementima pri izboru terena za logorovanje. Sudjelovati u izradi većeg objekta na logorovanju. Upoznati se sa zadacima konačara na logorovanju. Poznavati način upotrebe i zaštite vode na logorovanju.

_Odgojni zadaci

Razvijanjem sposobnosti praktične djelatnosti u ambijentu prirode s priručnim sredstvima, pomoći jačanje fizičke spretnosti. Upoznavanjem i poštivanjem zakonitosti i pravila življenja u elementarnim uvjetima prirode, poticati i razvijati kod mlade osobe osjećaj za međuovisnost življenja s drugim pojedincima, za pozitivnu suradnju, organiziranost i nadvladavanje štetne egocentričnosti.

7. SIGNALIZACIJA I VEZA

_Obrazovni zadaci

Upoznati povijest komuniciranja signalima. Naučiti se služiti signalnim barjačicama. Sudjelovati u izradi "nevidljivog pisma".

Naučiti signalizirati "semaforom". Naučiti signalizirati SOS poruku na više načina. Upoznati neki način šifriranja pisma. Naučiti signalizaciju Morseovom abecedom, uz upotrebu tastera. Naučiti signalizirati noću svjetlom i zvukom.

_Odgojni zadaci

Kroz upoznavanje vještine komuniciranja u prirodi raznim načinima i raznim tehničkim sredstvima, razvijati spretnost, brzinu i maštovitost kod mlade osobe.

8. PREHRANA U PRIRODI

_Obrazovni zadaci

Naučiti pravilno nositi, koristiti i zaštititi vodu za piće pri kretanju u prirodi. Znati koristiti pribor za pripremu jednostavnih jela u prirodi. Sudjelovati u pripremi i znati samostalno pripremiti jednostavno jelo u priručnim uvjetima u prirodi. Poznavati i primjenjivati higijensko čuvanje prehrambenih artikala u prirodi, mjere higijene kod pripreme jela i održavanja i upotrebe pribora za jelo. Pomoći iskusnijem kuharu na akciji u poslovima pripreme hrane. Poznavati jednostavno filtriranje i pročišćavanje vode. Poznavati nekoliko rasprostranjenijih šumskih jestivih plodova. Izraditi plan namirnica jednostavnog jela patrole u prirodi za izlet i za bivak. Znati nekoliko jednostavnijih recepata za pripremu jela u prirodi. Poznavati neki samostojni izvor hrane u prirodi.

_Odgojni zadaci

Upoznavanjem resursa prirode važnih za čovjekov život, razvijati praktične sposobnosti održanja, vještinu pripreme hrane u priručnim uvjetima, a time i razumijejnije suodnosa čovjeka i prirode.

9. METEOROLOGIJA I ZAŠTITA OD PRIRODNIH NEPOGODA

_Obrazovni zadaci

Poznavati vrste oborina i njihovo nastajanje. Poznavati osnovne meteorološke simbole. Poznavati nastanak strujanja zraka. Znati i primjenjivati osiguranje od požara u šumi. Naučiti ružu vjetrova u zavičaju. Poznavati iskustveno predviđanje vremena. Znati i primjenjivati zaštitu od groma, bujice i jakog vjetra u prirodi. Poznavati osnovne vrste oblaka. Znati objasniti što je ciklona i anticiklona.

_Odgojni zadaci

Upoznavanjem procesa kruženja vode i zraka u prirodi, te predviđanjem njihovog kretanja, razviti kod mlade osobe svijest o potrebnoj predostrožnosti i zaštititi od nepogoda u prirodi pred snagom sila prirode.

10. BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVIJET

_ Obrazovni zadaci

Upoznati neku životinju ili pticu iz svog kraja. Zajedno s patrolom posjetiti ZOO ili botanički vrt. Upoznati neki šumski cvijet. Upoznati nekoliko vrsta drveća.

Zajedno s patrolom ili samostalno zasaditi biljku i pomoći njen rast. Upoznati životinju ili pticu iz drugog kraja Hrvatske. Upoznati neki poljski cvijet. Upoznati neku endemsku biljku ili životinju u Hrvatskoj. Upoznati pticu ili životinju iz drugog kraja svijeta.

_ Odgojni zadaci

Upoznavanjem svijeta prirode izvan ljudske zajednice, razvijati kod mlade osobe svijest o njihovoj važnosti i korisnosti, te o činjenici da je čovjek samo jedan od stanovnika planete Zemlja, susjed biljkama i životinjama.

11. EKOLOGIJA I ZAŠTITA PRIRODE

_ Obrazovni zadaci

Naučiti i primjeniti postupke s otpatcima u prirodi. Upoznati se s potrebom zaštite prirode. Sa patrolom sudjelovati u akciji zaštite i čišćenja okoliša. Zajedno s patrolom organizirati pomoć ptici ili životinji u preživljavanju (izrada kućice za ptice, hranilišta za životinje i sl.). Znati sanirati ognjište u prirodi. Zajedno s patrolom proučiti velike zagađivače okoliša u zavičaju. Sudjelovati u izradi patenta za procjeđivanje voda u prirodi. Sudjelovati u izradi karte zagađivača u mjestu stanovanja. Upoznati se s najvažnijim ekološkim opasnostima u svijetu. Poznavati zaštićene i ugrožene biljke ili životinje u zavičaju.

_ Odgojni zadaci

Razvijanjem spoznaje o štetnom djelovanju čovjeka na svoju prirodnu okolinu, i mogućim posljedicama po ravnotežu života, utjecati na promjenu djelovanja mladih članova ljudske zajednice.

12. TJELESNA KULTURA I ZDRAVLJE

_ Obrazovni zadaci

Poznavati osnovna sredstva dezinfekcije. Znati upotrebu trokutne/izviđačke marame u prvoj pomoći. Znati lijek za zubobolju, povraćanje i proljev. Kroz aktivnosti patrole u prostoru i prirodi, podizati osobno fizičko stanje i kondiciju članova. Sudjelovati u sportskim natjecanjima patrole, družine. Raditi u patroli na podizanju osobne higijene članova kod kuće i na akcijama. Poznavati sadržaj torbice prve pomoći. Znati prvu pomoć kod opekline i sunčanice. Znati postaviti unesrećenog u bočni položaj. Znati imobilizirati ruku ili nogu priručnim sredstvom. Poznavati i primjenjivati mjere osobne i grupne higijene na izletu u prirodi. Upoznati i

suzbijati u patroli štetne navike za zdravlje (pušenje, droga, alkohol). Upoznati i unaprijediti zdravstvenu vrijednost svoje prehrane. Sudjelovati u izradi nosila od šatorskog krila i motki, ili priručnog materijala. Znati sastav patrolne apoteke. Znati primjeniti zaustavljanje krvarenja kompresijom. Znati postupak s manjom otvorenom ranom. Znati prvu pomoć kod smrzavanja i ugriza otrovnice.

_ Odgojni zadaci

Kroz vedre i poučne aktivnosti u gradu i u prirodi, razvijati kod mlade osobe ispravan i zdrav odnos prema svome tijelu.

Pomažući očuvanje zdravlja naših članova pridonositi njihovom dobrom raspoloženju i stanju duha.

13. RAD I ŠTEDNJA

_ Obrazovni zadaci

Pomagati u radnim aktivnostima svoje jedinice. Sudjelovati sa patrolom u radnoj akciji radi priskrbliivanja sredstava za humanitarne svrhe ili pomoći izvičtačkim aktivnostima.

Sudjelovati u organiziranoj štednji patrole ili udruge.

Sredstvima iz ušteđevine patrole ili jedinice sudjelovati u humanitarnom projektu, akciji ili pomoći potrebitom pojedincu.

_ Odgojni zadaci

Razvijanjem i njegovanjem pravilnog odnosa prema najvrijednijoj ljudskoj funkciji - radu doprinosti radinosti, ustrajnosti, odgovornosti među mladim članovima.

Poticanjem štednje kao navike i svijesti o racionalnom korištenju osobnih i zajedničkih resursa, kod mladih razvijati sposobnost samokontrole osobnih prohtjeva i nagona.

14. KULTURNO-ZABAVNE AKTIVNOSTI

- Kultura

_ Obrazovni zadaci

Naučiti više izvičtačkih i narodnih pjesama. S patrolom/jedinicom obići neku kulturnu priredbu ili manifestaciju. Sudjelovati u pripremi programa za logorske vatre ili priredbe u jedinici. Pred svojom patrolom predstaviti pročitano knjigu. Predstaviti patroli neki znameniti kulturni događaj. Predstaviti pred patrolom značajke života i djela neke istaknute osobe iz kulture. Poznavati osnovne značajke kulture neke strane zemlje.

_ Odgojni zadaci

Kroz male, djeci i mladeži bliske, nenametljive aktivnosti unutar njihove generacijske grupe, razvijati sposobnost i potrebu za razumijevanje i nastavljanje intelektualne i estetske baštine civiliziranog čovjeka, kako nacionalne kulturne tradicije, tako i kozmopolitske cjeline čovjeka uopće.

- Radionice, razonoda, igre

_ Obrazovni zadaci

Sudjelovati u izradi zidnih novina. Samostalno ili sa drugim članovima patrole izraditi maketu ili neki predmet praktične svrhe. Sudjelovati u izradi prigodnog predmeta za aktivnost u jedinici (maska, poklon, čestitke, bojanje pisanica itd.) Sudjelovati u igri i naučiti nove društvene igre.

Sudjelovati u izradi džepnih novina patrole. Sudjelovati u izradi većih izviđačkih novina. Sudjelovati u organiziranju-pripremi čajanke ili društvene večeri u svojoj jedinici.

_ Odgojni zadaci

Njegovanjem učenja kroz neposredni, praktični rad članova, neposrednim sudjelovanjem u aktivnostima u prirodi, radionicama, kod članova razvijati kreativnost rada i veći interes za učenje.

Kroz igre razvijati spretnost i pozitivan odnos prema suigračima, poštenje i ponos, a obuzdavati loše emocije. Osmišljenim, planiranim i sustavnim organiziranjem razonode i zabave kod članstva suzbijati negativistički, potrošački način razonode, te razvijati aktivan i kreativan pristup zabavi kao rezultatu vlastitih duhovnih sposobnosti i potreba. Dobro organiziranom i pozitivno osmišljenom zabavom i razonodom davati potporu stvaranju vedre međuljudske atmosfere suradnje i prijateljstva kod mladih članova, uz osjećaj dobre mjere i razvijenih civilizacijskih dosega.

KATALOG VJEŠTARSTAVA IZVIĐAČA Popis vještara

Sva vještara podjeljena su u grupe po srodnosti koje u svojoj osnovi odgovaraju grupama zahtjeva znanja, vještina i aktivnosti iz Programskih sadržaja rada SIH-a za ovu dobnu skupinu:

- I Izviđačka vještara
- II Prirodnjačka vještara
- III Tehnička vještara
- IV Vještara javnih službi
- V Sportska i zdravstvena vještara
- VI Kulturno-zabavna vještara

I Izviđačka vještara

1. Izletnik
2. Izviđački kuhar
3. Konačar
4. Kurir
5. Osmatrač

6. Pionir
7. Planinar
8. Poznavatelj čvorova
9. Signalist
10. Topograf

II Prirodnjačka vještartva

1. Astronom
2. Biolog
3. Botaničar
4. Cvjećar
5. Meteorolog
6. Poznavatelj ljekovitog bilja
7. Šumar
8. Zoolog

III Tehnička vještartva

1. Astronaut
2. Fotograf
3. Modelar-maketar
4. Programer
5. Ručni rad

IV Vještartva javnih službi

1. Čuvar prirode – ekologist
2. Higijeničar
3. Plivač spašavatelj
4. Prva pomoć
5. Vatrogasac

V Sportska vještartva

1. Atletičar
2. Biciklist
3. Fizička sposobnost
4. Košarkaš
5. Klizač
6. Plivač
7. Poznavatelj obrambenih vještina
8. Ribič
9. Sportaš s loptom
10. Sportaš na snijegu
11. Sportaš
12. Streličar – strijelac
13. Stolnotenisač
14. Šahist
15. Veslač

VI Kulturno-zabavna vještartva

1. Ambasador prijateljstva
2. Diskofil
3. Glazbenik
4. Glumac-recitator
5. Literat
6. Kolekcionar
7. Likovnjak
8. Ljubitelj umjetnosti
9. Novinar
10. Pjevač
11. Povjesničar
12. Plesač
13. Plesač folklora
14. Video snimatelj
15. Voditelj priredbi
16. Zabavljač

Predsjednica Saveza:
Anka Mandušić